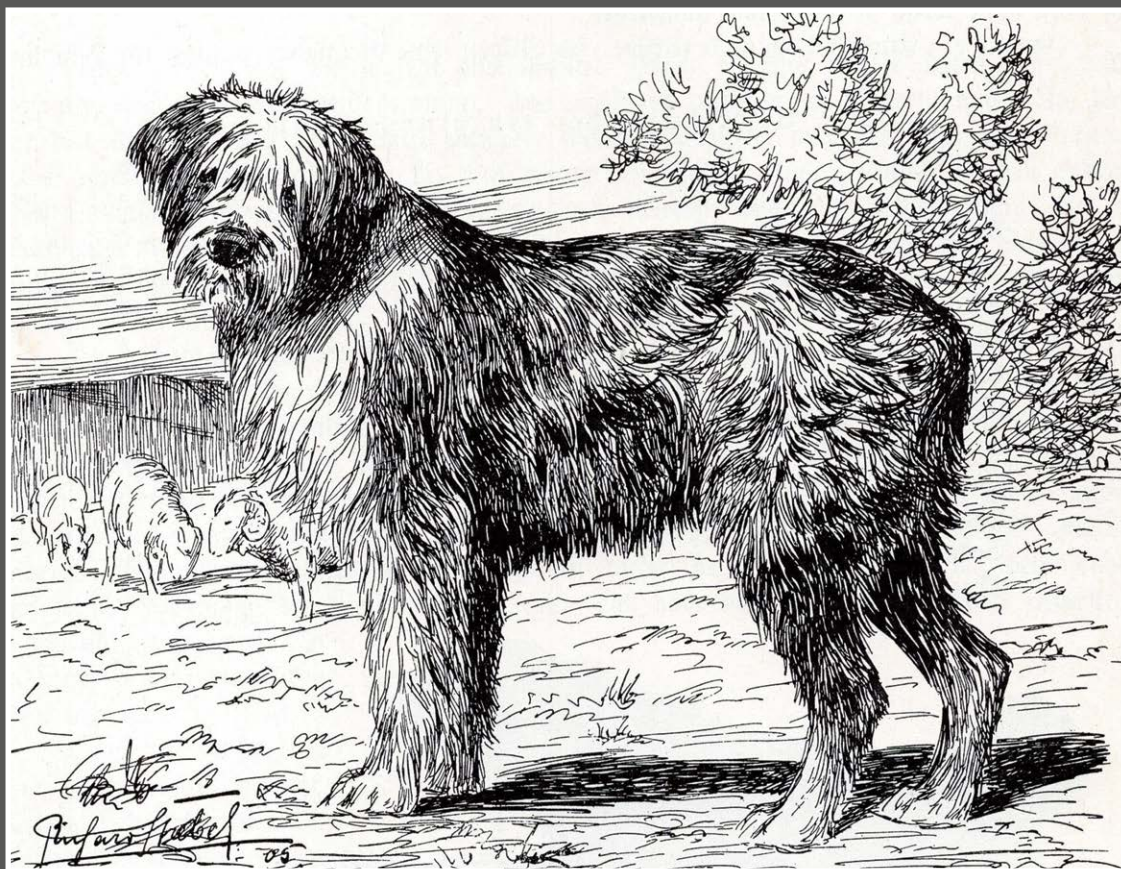

Historisch portret
Old English Sheepdog
Bobtail

Ook kynologische auteurs buiten Engeland kennen rond de wisseling van de 19de naar de 20ste eeuw de Old English Sheepdog al. Richard Strebel tekent in zijn boek 'Die Deutschen Hunde' (1904-05) de teef 'Dame Elisabeth'.

In oude geschriften, documenten en boeken of op prenten en schilderijen is de geschiedenis van hondenrassen vastgelegd. En ook het werk dat ze doen. Meegaan op jacht, het drijven en hoeden van een kudde, het bewaken van huis en haard en het gezelschap houden van de mens. Elke maand gunt ONZE HOND de lezer een inkijkje in de rijke historie van een hondenras. Deze maand: de Old English Sheepdog of Bobtail.

'Sir Cavendish', geboren in 1887, geldt als een van de mooiste Bobtails in zijn tijd. (Uit: Rawdon B. Lee, 'A History & Description of the Modern Dogs of Great Britain & Ireland.')

Voorlopers, géén voorvaderen

De meeste kynologische auteurs beginnen de historie van een hondenras tot ver voor onze jaartelling. Zo starten de liefhebbers van molossers en mastiffachtigen niet zelden bij een bas-reliëf van de Assyrische heerser Assurbanipal (669-627 voor Chr.). Daarop zijn grote, sterke en zware honden met grote hoofden te zien. Het is erg verleidelijk om bij deze honden een link te leggen met de huidige molossers. In het (onvolprezen) boek *Honden bij de Grieken en Romeinen* schrijft Robert van der Molen hierover: *In elk geval moeten wij, indien we de geschiedenis overzien, vaststellen dat de voorlopers van onze huidige Mastiffachtigen reeds in het oude Assyrië bestonden. Of, laat ons voorzichtiger zijn: de oude afbeeldingen van zware honden doen ons denken aan de huidige zware Mastiffachtigen.* Let wel: voorlopers, géén voorvaderen.

Bonte mengeling

Al voor de Romeinse tijd onderscheidt men verschillende types; ook de Romeinen zelf maken een indeling. Zij onderscheiden huishonden, jachthonden, vechthonden, speurhonden, windhonden en schepershonden of herdershonden. Laatstgenoemden zijn de *Canes pastorales pecuarii*. Een in 1388 geboren moederoverste, Juliana Barnes, publiceert een boek, getiteld *The Bokys of Haukyng and Huntyng; and also of coot-armuris*, beter bekend als *The Book of St. Albans*, waarin ze schrijft over de jacht(honden), de valkenjacht en heraldiek. Zij neemt de Romeinse classificatie over. En ook in het veertiende-eeuwse *Livre de Chasse*, een middeleeuws miniaturenboek over alle facetten van de jacht, worden de honden ingedeeld en afgebeeld volgens een strikte scheiding aan de hand van hun uiterlijk en bruikbaarheid.

In de achttiende eeuw publiceert de Fransman George-Louis Leclerc, graaf van Buffon zijn *Histoire Naturelle, générale et particulière, avec la description du Cabinet du Roi*. Het is een encyclopedische verzameling van 36 delen, die tussen 1749-1804 is geschreven. Buffon kent 37 'variëties'; bij honden in groep 1 noemt hij *Le Chien de Berger*.

Langzamerhand ontstaan uit deze vee- en schaaphoeders - die een bonte mengeling van grootten, kleuren en vachtsoorten vormen - de tientallen herders- en schaaphondenrassen. Elk met een eigen naam en een eigen taak. Later, rond de overgang van de achttiende naar de negentiende eeuw, krijgen zij een eigen rasstandaard. In eerste instantie wordt de Old English Sheepdog (hierna OES) gebruikt om de kuddes te beschermen tegen roofdieren. Later wordt deze sheepdog een begeleider van het vee naar de markten.

Niet alle oude types overleven de strijd om het voortbestaan; sommige zijn uitgestorven of opgegaan in een andere, veelal verwante soort.*

Het classificatiesysteem is eeuwenoud. Al voor de Romeinse tijd onderscheidt men verschillende types.

Gezamenlijk kenmerk

In grote delen van Europa komen vandaag de dag herders- of schaaphonden voor die sterk op elkaar lijken, zoals onder andere de Owcharka in Rusland, de Briard in Frankrijk, de Bearded Collie in Engeland, de Polski Owczarek Nizinny in Polen en, in eigen land, de Schapendoes. De meeste kynologische auteurs zien de OES als een afstammeling van de Russische Owcharka. De hiervoor genoemde rassen zijn ontstaan uit die grote groep van herders- en schaaphonden, die in de achttiende en negentiende eeuw in geheel Europa voorkomt. Een gezamenlijk kenmerk is, bij voorbeeld, de overvloedige vacht. Een typisch kenmerk van de OES is ... *standing slightly lower at the shoulder than the loin*. De Nederlandse rasstandaard verwoordt dit aldus: De ruglijn loopt geleidelijk op, van boven gezien toont het lichaam peervormig. Wie niet bekend is met de rasstandaard zou zeggen dat de OES overbouwd is; het overbouwd zijn - d.w.z. dat het kruis hoger ligt dan de schoft - is hier echter nadrukkelijk een eis in de standaard.

Aan het einde van de negentiende en het begin van de twintigste eeuw ontstaat de behoefte om, zoals Henri Graaf van Bylandt het uitdrukt in zijn boek *Hondenrassen* (1894), orde te scheppen uit de chaos. De graaf Van Bylandt is zeer zelfverzekerd over zijn boek... *dat zeker in de geheele beschaafde wereld opgang zal maken.* 'De geheele beschaafde wereld' lijkt mij wat hoog gegrepen, maar dat het ontstaan van rashonden, elk met een eigen rasstandaard, vanaf de tweede helft van de negentiende eeuw een grote vlucht neemt, is een vaststaand feit.

*Over oude Engelse herdershonden is op internet te lezen: https://riahorter.com/index_html_files/Oude_Hondenrassen.pdf

Drie kampioenen in kennel „Reeuwijk“

'Drie kampioenen in Kennel Reeuwijk' – twee Bobtails en een Shih Tzu'. Mevrouw Backx-Bennink deelde deze prentbriefkaart uit onder geïnteresseerde pupkopers. Haar gevoel voor pr is goed ontwikkeld! Dit zouden de reu 'David' en de teef 'Pallas' kunnen zijn. (Collectie: Marinus Nijhoff jr.)

Bobtail

Engelse fokkers en liefhebbers zijn er van overtuigd dat het bij de Old English Sheepdog gaat om een autochtoon Engels ras, dat al aanwezig is als de Noormannen aan het einde van de negende eeuw Engeland binnenvallen.

Vrijwel alle Engelse kynologische auteurs van naam laten hun licht schijnen over de vroege geschiedenis van de OES. In Vero Shaw's boek *The illustrated Book of the Dog* (1881) schrijft de auteur: *The original type of the bob-tailed Sheepdog is uncertain*. De beste exemplaren heeft Shaw gezien in het graafschap Devon en hij vervolgt: *The animals are said to be very intelligent, and overlasting workers*. Om er meteen aan toe te voegen dat de Bobtail lang niet zo intelligent uit zijn ogen kijkt als de Collie. Shaw beschrijft de vacht van de OES als volgt: *The colours are black and white, or grizzle, with more or less of distinct white patches*.

Collega-auteur Rawdon B. Lee (*Modern Dogs*, 1894) neemt een ander aspect van de OES onder de loep, waaraan het ras de naam Bobtail ontleent. Lee schrijft: *One of the peculiarities of these dogs is that many of them are bred either without tails at all or with very short tails – tails ready docked in order to spare the mutilating process with their owners would have to undergo*.

Ook Vero Shaw schrijft over de staart: *Its greatest peculiarity in form is in the tail, which is a stump, generally from six to nine inches in length*.

Nederlandse auteurs, onder wie L. Seegers in *Hondenrassen* (1912), maken weinig woorden vuil aan de OES. Hij meldt: *Wat echter de Engelschman met zooveel andere rassen gedaan heeft, deed hij ook met den Bobtail; van den werkhond maakte hij een luxehond, van den boer een heertje; die stompstaart hoort erbij en zelfs den mooisten English Sheepdog zou men met ongeschonden staart niet naar een tentoonstelling willen zenden. Hij heeft het ver gebracht in den hondenwereld en de vele Bobtails die men op de voornaamste Engelsche tentoonstellingen ontmoet, bewijzen dat het ras in Engeland populair is*.

Of poor quality

De geschiedenis van de OES als rashond neemt een aanvang rond 1860; in 1865 wordt de eerste op een show in Islington tentoongesteld. In 1873 wordt er op de tentoonstelling in de Curzon Hall in Birmingham een aparte klas voor het ras opengesteld; daarin worden maar drie honden ingeschreven. Die zijn, aldus keurmeester Mr. M.B. Wynn, of poor quality. In 1888 worden er op dezelfde show 20 ingeschreven; 10 jaar later, op de Kennel Club Show, is dat aantal gestegen tot 55. Daaruit kun je afleiden dat de OES snel aan populariteit wint. In 1877 worden de eerste twee Bobtails door The Kennel Club geregistreerd als Sheepdog, short-tailed English. Niet verrassend: ze heten allebei Bob. De afstamming en de fokkers zijn onbekend. Pas in 1890 wordt de huidige naam van het ras, Old English Sheepdog, gebruikt. In 1888 (andere bronnen 1885) wordt de rasstandaard geschreven door Freeman Lloyd, later herschreven door Dr. Edwardes-Kerr.

Een meisje met twee Old English Sheepdogs op de eerste tentoonstelling van de West of England Ladies' Kennel Society in Cheltenham, Gloucestershire.

Dr. Edwardes-Kerr is een pionier binnen het ras; hij is niet alleen een fokker van Bobtails, maar ook vaardig met de pen. Bovendien herschrijft hij Freeman Lloyds rasstandaard en correspondeert over het ras met de bekende Duitse auteur Ludwig Beckmann. In Beckmanns boek *Rassen des Hundes* (1895) staat dan ook een afbeelding van een *alte Englische Schäferhund*, die eigendom van Edwardes-Kerr is.

OLD ENGLISH SHEEPDOG OF BOBTAIL

Land van herkomst: Engeland
 Gebruik: hoeder/begeleider van de kudde, huishond
 Eerste rasbeschrijving: 1888 of 1885.
 Erkenning The Kennel Club: 1873
 FCI standaard: <http://www.fci.be/Nomenclature/Standards/016g01-en.pdf>
 FCI nummer: 16
 Rasgroep FCI: 1 (Herdershonden en Veedrijvers)
 Rasvereniging Nederland: Old English Sheepdog Club Nederland. www.oldenglishsheepdog.nl
 Rasvereniging Engeland:
www.theoldenglishsheepdogclub.org.uk

Most famous in the world

De Engelse schrijfster Ann Davis noemt in haar boek *The Old English Sheepdog* (1973) de familie Tilley uit Shepton Mallet (Somerset); Davis schrijft: *Undoubtedly, the most famous Old English Sheepdog kennels in the World are those at Shepton Mallet, belonging to the Tilley family.* De in 1901 geboren Ch. Dolly Gray heeft behalve 12 CC's ook nog eens 9 Best-in-Show's op haar naam. Diverse fokproducten van de familie reizen heen en weer naar Amerika.

Daar richt Mr. Henry Arthur Tilley (die in Engeland president van de in 1888 opgerichte Old English Sheepdog Club is) in 1904 de eerste rasvereniging in Amerika op – de *Old English Sheepdog Club of America*. Op dit moment (augustus 2020) zijn er zo'n twaalf lokale rasverenigingen in Engeland, zoals bij voorbeeld in Wales, Noord-Ierland, East Anglia en Schotland.

Kennel 'Reeuwijk's'

Hoog tijd om de overstap te maken naar de OES in Nederland. Wij mogen hier dan wel geen *most famous Old English Sheepdog kennel in the World* hebben, maar wel is er sprake van een vliegende start en bekendheid tot ver over onze grenzen. Het is mevrouw H.F.M.E. Backx-Bennink die op een tentoonstelling in Brussel, rond 1946, een 'harige hond' ziet; een jaar later, in Cardiff, Wales, gebeurt hetzelfde tijdens een wandeling. Kort daarna start mevrouw Backx haar OES-fokkerij; ook fokt ze Briards, Schapendoezen en Shih Tzu's, allemaal op hoog niveau. In 1947 richt ze, samen met de bekende kynoloog P.M.C. Toepoel, de rasvereniging voor de Nederlandse Schapendoes op. In haar kennel 'Reeuwijk's' fokt mevrouw Backx – altijd mevrouw, géén jij of jou! – een lange rij OES kampioenen, waaronder *Kamp. Reeuwijk's Care for Beauty*, die in 1977 een Best-in-Show wint op de Winnertentoonstelling in Amsterdam. Een van haar bekendste honden is *Int. Kamp. Reeuwijk's Charming Masterpiece (Shepton Grey Idol x Perrywood Blue Bonnet)*. Masterpiece is een van de 7(!) honden uit één nest die de kampioenstitel behaalt. Zijn vader, *Shepton Grey Idol*, komt uit de beroemde Engelse kennel van de familie Tilley.

Perfectionist

Andere bekende en succesvolle honden uit de Reeuwijk's kennel zijn *Reeuwijk's Honest to Goodness*, *Reeuwijk's Fashionable Beauty* (1979), *Reeuwijk's Filmstar in Silver* (1977)

Aan het werk!

Ook in Amerika wordt de Old English Sheepdog een populair ras. Foto van de OESCA National Specialty met als beste van het ras 'Bugaboo's Courage of Conviction'.

en *Int. Kamp. Reeuwijk's Dew Fantasy* (1971). Mevrouw Backx importeert ook een aantal honden uit Engeland en Amerika. Bij voorbeeld de reu *Ned., Lux., Duits, VDH* en *Int. Kamp. Ellenglaze Ladies Choise* (1973).

Bijna vier decennia staat mevrouw Backx met haar Bobtails aan de top; ze is een perfectionist, die niets aan het toeval overlaat; haar honden zien er altijd tip top uit en worden professioneel voorgebracht. In de jaren zestig is Marinus Nijhoff junior uit Reeuwijk haar 'kennelboy'. Als hij een jaar of twaalf, dertien is krijgt hij drie kwartjes per uur voor het werken in de kennels; als hij meegaat naar shows levert dat een tientje per dag op.

Op de tentoonstellingen moeten de Reeuwijk's OES het vaak opnemen tegen die van mevrouw M. Mewis uit België, die aan het begin van de jaren zeventig met haar kennel *Shaggy Wonder's* aan de weg timmert. Zij importeert de reu *Ch. Loakespark Brandy Soda* uit Engeland. Later, als haar echtgenoot wordt gepensioneerd, verhuist mevrouw Backx naar Drenthe, waar zij op 10 juni 1991, 83 jaar oud, overlijdt. Ze is dan al onderscheiden met de Gouden Erespeld van de Kynologie en ere-lid van de rasvereniging.

Ruzies en conflicten

In 1976 wordt de *Old English Sheepdog Club Nederland* opgericht. Twintig jaar daarvoor, in 1956, is er al een rasvereniging opgericht, maar door ruzies gaat die in 1964 ter ziele. Op de eerste clubmatch, in februari 1977, worden er maar liefst 83 honden ingeschreven. De winnaar is

Nieuwoord's Unexpected John-boy van mevrouw H.G. Nieuwerth-Boerrigter.

In 1977 wordt mevrouw Backx voorzitter van de rasvereniging; zij wordt opgevolgd door onder anderen John Wauben en Roel van Veen-Keur, beide nu groepskeurmeester van rasgroep 1.

Ook in 1977 gaat *Reeuwijk's Dear Tom Tod* naar Eef ter Mors, die daarmee de basis legt voor zijn succesvolle *Vigilat's* kennel. *Vigilat's Wicked Lady* wordt in 1987 groepswinnaar op de tentoonstellingen in Arnhem en de Winner; in 1989 groepswinnaar in Zuidlaren. Andere succesvolle *Vigilat's* Bobtails zijn *Vigilat's Bijou*, *Vigilat's Dropshot* en *Vigilat's Different Jip*.

De meeste van mijn kynologische generatiegenoten zullen Cornelia (Conny) Loest (later Abicht) kennen. Zij fokt in 1973 haar eerste nest, waarvan de teef afkomstig is uit de *Shaggy Wonder's* fokkerij van mevrouw Mewis. Uit haar fokkerij *Aus dem Elbe-Urstromtal* komen onder andere *Kamp. Coco Chanelle'*, *Kamp. Uniclever*, *Kamp. Now Available*, *Kamp. Kassenknüller*, *Kamp. Osborn*, *Kamp. Hot Dog* (groepswinnaar Breda 1981) en *Kamp. Not for Sale* (beste hond van alle rassen in 1999). Haar eerste Engelse kampioen en Cruftswinnaar is *Ch. Y'lookalike*. Het is te veel om op te noemen want telkens weer komt deze fokster met een nieuwe ster in de ring. Die sterren onderscheiden zich door een gangwerk dat – van achteren te zien – een rollende beweging toont, ook een van de raskenmerken van de Old English Sheepdog. ■